

VVD verkiezingsprogramma 2018 – 2022
Afdeling Enschede

KOERS HOUDEN; DOORGAAN OP DE INGESLAGEN WEG

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	2
Samenvatting, Speerpunten VVD Enschede	2
Economie, werk en innovatie: Speerpunten 2018 - 2022:	2
De stad en onze (leef)omgeving: Fysieke Speerpunten 2018 - 2022:	2
Culturele ontwikkelingen: Speerpunten 2018 - 2022:	2
Sociale ontwikkelingen: Speerpunten 2018 - 2022	3
Bestuur van stad & regio: Speerpunten 2018 - 2022:	3
Vitale Stad	4
Economie, werk en innovatie: Speerpunten 2018 - 2022:	4
Economie en regio	4
Banen door ruimte voor ondernemen	4
Participatie: werk	5
De binnenstad, horeca & detailhandel	5
Bedrijventerreinen in een groene omgeving	5
Innovatie & vakmanschap	6
Duurzaamheid, werken aan een beter energiebeleid	6
Stads promotie en stedelijk toerisme (in het groen)	6
De stad en onze (leef)omgeving: Fysieke Speerpunten 2018 - 2022:	6
Enschede, groei vanuit het hart	7
Samenleving in een schone stad	7
Veiligheid, handhaving & toezicht	7
Enschede Studentenstad	8
Cultuur	8
Culturele ontwikkelingen: Speerpunten 2018 - 2022:	8
Liberalen Stad	9
Sociale ontwikkelingen: Speerpunten 2018 - 2022	9
Samenleving	9
Jeugd	9
Zorgen en verzorgd worden	9
Ouder worden in onze stad	10
Meedoen in wijken en buurten	10
Sportief Enschede	10
Talentontwikkeling & onderwijs	11
Twentse stad	12
Bestuur van stad & regio: Speerpunten 2018 - 2022:	12
Slagvaardigheid in bestuurlijke samenwerking	12
Vage grenzen, duidelijke kansen	12
Financiën: uitkomen met je inkomen	13
Bijlage I, Samenwerking Twentse VVD-fracties	14

INLEIDING

VVD Enschede, nu

Acht jaar VVD in het bestuur van Enschede heeft zichtbare resultaten voor de stad opgeleverd. Lef en daadkracht waren nodig om de effecten van de economische crisis en 'de decentralisaties' (wijzigingen in de Jeugdwet, Wet op de Maatschappelijke Ondersteuning en invoering van de Participatiewet) het hoofd te bieden.

Wij zijn trots op de steeds zichtbaarder 'stedelijke' veranderingen in Enschede, zoals ons Stadshart dat bruist als nooit tevoren, de ruimtelijke inpassing van het nieuwe MST en het feit dat Enschede weer wordt gezien als een aantrekkelijke stad om in te leven. Ook is het gelukt om het culturele aanbod voor Enschede en Twente verder te verstevigen, door onder andere de fusie tussen de Twentse Welle en het Rijksmuseum Twente, als spil in Roombeek cultuurpark. Het is goed voor de stad dat de Reis Opera zich op het Polaroid terrein, definitief in Enschede heeft gevestigd.

De stad die weer groeit van uit het hart, levert veel nieuwe en gevarieerde mogelijkheden op om te wonen. Sociaal-economische vitaliteit staat centraal bij het verder bouwen en ontwikkelen van onze stad en inmiddels zien lange termijn investeerders Enschede niet alleen als plek om te beleggen; zij dóen dat nu ook! Ook de sociale vitaliteit van onze inwoners heeft zich ontwikkeld; de uitwerking van zorg en ondersteuning dichterbij onze inwoners, krijgt steeds beter vorm.

Er zijn ook resultaten onderweg, die nog niet geheel zichtbaar zijn, zoals de voorgenomen verhuizing van de Openbare Bibliotheek naar Het Muziekkwartier, de ontwikkeling van 'De Kop van de Boulevard' en de 'kroon op Roombeek' met de (afroendende) bouw van Tetem 3 en 4.

In Enschede is het goed wonen en werken. Adequate sport en cultuurvoorzieningen bieden de basis voor een gezond en uitdagend leven. Ondanks de grote stelselwijzigingen in de zorg en welzijn en het arbeidsmarktbeleid, wordt goede zorg verleend aan hen die dat nodig hebben. Door de aanwezige gerenommeerde opleidings- en kenniscentra kunnen Enschede's hun talenten optimaal ontwikkelen.

Wij zijn trots op de nu bereikte resultaten; dit stimuleert ons om met veel enthousiasme, koersvastheid en samenwerken, verder vorm en inhoud aan onze stad te geven!

VVD Enschede, uitgangspunten en toekomstbeeld

In het ideale Enschede is iedere inwoner in staat zoveel mogelijk zelf in een inkomen te voorzien. De stad bruist van culturele en commerciële activiteit. We hebben alternatieven gevonden om passende oplossingen te vinden voor het opwekken van alternatieve energie. Voor ieder inkomen is binnen redelijke termijn passende huisvesting beschikbaar. Enschede is een stad waarin geïnvesteerd wordt. Waar nodig laat de gemeente begroting toe nieuwe ontwikkelingen aan te jagen en innovaties te ondersteunen. Enschede heeft zich ontwikkeld tot een internationale stad waarbij de grens met Duitsland vervaagd is en het Kennispark een innovatief-economische magneetfunctie heeft.

De VVD stelt u in staat om in Enschede uw persoonlijke geluk en welzijn te vinden en in Stad of Regio uw inkomen te kunnen verdienen. Wij willen daarvoor de randvoorwaarden blijven scheppen en waar nodig verbeteren!

VVD Enschede in de komende vier jaar

De eerder genoemde zichtbare veranderingen in onze stad zijn voor de VVD Enschede geen garantie voor het realiseren van het door ons geschetste toekomstbeeld! Een mooiere toekomst voor Enschede vergt inzet, heldere keuzes maken en hard werken. Koers houden is daarbij onze lijn. Lef, Enthousiasme en Samenwerken zijn daarvoor wat ons betreft de sleutelwoorden.

Het programma dat hierna in de verschillende paragrafen wordt beschreven is voor ons de basis voor de juiste koers! Onder de thema's 'Vitale Stad', 'Liberale Stad' en 'Twentse stad', hebben we de verschillende onderwerpen gerangschikt.

Deze onderwerpen beginnen met wat u van ons kunt verwachten met daarbij een korte uitleg waarom we dit belangrijk vinden.

De VVD Enschede en uw stem

Wij danken u voor uw steun en het vertrouwen dat we de afgelopen vier jaar hebben mogen ontvangen! Bij de tweede Kamerverkiezingen vorig jaar, heeft u met het uitbrengen van uw stem laten zien dat u de landelijke VVD lijn steunt: Enschede kleurde VVD blauw.

Met uw stem (op 21 maart 2018) op de VVD Enschede kunt u er voor zorgen dat er ook lokaal een heldere VVD koers wordt gevaren, gericht op meer mooie resultaten voor Enschede.

SAMENVATTING, SPEERPUNTEN VVD ENSCHEDE

Om vlot onze belangrijkste speerpunten voor Enschede te kunnen vinden, hebben wij die in deze samenvatting onder elkaar gezet.

Economie, werk en innovatie: Speerpunten 2018 - 2022:

- Wij zien graag dat Enschede de 'Drônehoofdstad van Europa' gaat worden. In dat kader stellen wij voor om in de Grolsch Veste de 'Internationale 24 uur van Enschede' dronewedstrijd te organiseren
- Wij zorgen voor het beste vestigingsklimaat voor ondernemingen!
- Wij zien drie pijlers onder de economische ontwikkeling van Enschede (en de regio), om onze economische slagkracht te verhogen, inclusief een vernieuwde governance en/of organisatie structuur:
  - De Enschedese Novel-T (v/h Kennispark)organisatie wordt omgevormd tot een slagvaardig zelfstandig gebieds-ontwikkelaar.
  - In de ontwikkeling van de luchthaven en de Tech Baseontwikkeling wordt de gemeenschappelijke regeling ADT afgebouwd en omgevormd tot een zelfstandig ontwikkelbedrijf
  - De gemeenschappelijke regeling 'XL businesspark' wordt omgezet in aandeelhouderschap van de ontwikkeling (= minder gedoe/kosten, meer resultaat).
- Wij zien de verduurzaming van ons doen en laten als een economische kans, om naast opwekking door o.a. zonnepanelen, geothermie etc. ook als launching customer deel te nemen aan innovatieve spinoff's.

De stad en onze (leef)omgeving: Fysieke Speerpunten 2018 - 2022:

- Wij vinden de bereikbaarheid van/mobiliteit in Enschede cruciaal; we zetten daarom fors in om zowel fysieke als digitale bereikbaarheid te verbeteren
- Wij blijven c.q. gaan ons inzetten op vijf fysieke speerpunten:
  - Stedelijk groeien vanuit het hart (binnensingel-gebied);
  - De 'eerste indruk' van Enschede (de invalswegen);
  - Kennispark, als economische motor;
  - Drône airport / Techbase (herontwikkeling voormalige luchthaven);
  - De dynamische investeringsagenda (met onze woonpartners) rondom Wonen.
- Enschede moet schoon, heel en veilig zijn: het algemene onderhoudsniveau 'basis' blijft de minimumeis voor onderhoud in de openbare ruimte en wordt in samenspraak met haar inwoners gehandhaafd. Hierdoor creëren we samen de garantie voor een aantrekkelijke, verzorgde en schone leefomgeving.
- Wij vinden het noodzakelijk om te investeren in de bestaande bedrijventerreinen om gevestigde bedrijven beter te faciliteren en nieuwkomers goed te kunnen accommoderen.

Culturele ontwikkelingen: Speerpunten 2018 - 2022:

- Enschede is recent aangemerkt als een 'stedelijke regio voor cultuur' en een voorbeeld voor Nederland (zoals ook in het huidige regeerakkoord is genoemd)
- Wij vinden dat Enschede moet streven naar regionale culturele programmering, alsof Twente één agglomeratie is met 650.000 inwoners
- Wij ondersteunen de metamorfose van het Muziekwartier tot 'Culturele huiskamer' van de stad
- Wij dagen schoolbesturen uit, om ook de nog 40 resterende scholen te laten deelnemen aan cultuur (bereikbaarheid van hoogwaardig cultuuraanbod op scholen).

Sociale ontwikkelingen: Speerpunten 2018 - 2022

- Wij vinden het logisch dat inwoners van Enschede zelf bepalen en regelen hoe zij hun leven willen inrichten; daarbij is de overheid niet aan zet. Alleen als mensen dit niet zelf lukt, springt de gemeente (tijdelijk) bij. Niet 'het recht hebben op' is daarbij leidend, maar de eventuele noodzaak! Wij nemen niet de individuele verantwoordelijkheid van inwoners over, maar waar ondersteuning of zorg nodig is, helpt de overheid.
- Wij introduceren het begrip 'Sociale businesscase', hierin is niet 'de regel' leidend maar het sociale-rendement op de geïnvesteerde energie en middelen. De wettelijke zorg-ondersteuning en -taken van de gemeente worden dan ook zo integraal (ontkokerd) mogelijk aangeboden.
- Wij vragen aandacht voor de fysieke startkwalificatie: voorop staat wat mensen wèl kunnen; daarop richten we ons bij het kijken hoe mensen kunnen meedoen aan de Enschedese samenleving.
- Wij zijn van mening dat iedereen een talent heeft, daarom zetten wij in op een programma 'Meedoen Leren en Werken'. Hierin kan iedereen zijn talent verder ontwikkelen om zoveel mogelijk in eigen inkomen te kunnen voorzien of in ieder geval een maatschappelijke bijdrage te leveren.

Bestuur van stad & regio: Speerpunten 2018 - 2022:

- Wij gaan voor regionale samenwerking maar wij nemen het voortouw, mét tempo! We willen met Enschede niet achterblijven, vooral ook omdat we onze groeiende (internationale) positie en kansen verder willen uitbreiden. Samen komen we verder, maar als dit op onderwerpen slechts via een 'coalition of the willing' kan, dan is dat okay.
- Bestuurlijke vernieuwing in de stad verdient meer aandacht (wat is nog de toekomst van onze wijkraden? Welk soort samenwerking verwachten onze inwoners? Hoe geven we hen een aandeel in hun stad?).

VITALE STAD

Als vitale centrumstad van Twente, voorziet Enschede in gevarieerd werk voor alle inwoners, in een moderne leef en woonomgeving waarin iedereen kan meedoen en waarin we voorbereid zijn op de uitdagingen die ons de toekomst biedt. Via onze economisch/innovatieve motor, de (maak)industrie, wordt Twente in de komende 10 jaar steeds logischer en onmiskenbaar erkend onze bijdrage aan het succes van Nederland. Enschede doet er toe.

Economie, werk en innovatie: Speerpunten 2018 - 2022:

- Wij zien graag dat Enschede de 'Drônehoofdstad van Europa' gaat worden. In dat kader stellen wij voor om in de Grolsch Veste de 'Internationale 24 uur van Enschede' dronewedstrijd te organiseren
- Wij zorgen voor het beste vestigingsklimaat voor ondernemingen!
- Wij zien drie pijlers onder de economische ontwikkeling van Enschede (en de regio), om onze economische slagkracht te verhogen, inclusief een vernieuwde governance en/of organisatie structuur:
  - De Enschedese Novel-T (v/h Kennispark)organisatie wordt omgevormd tot een slagvaardig zelfstandig gebieds-ontwikkelbedrijf.
  - In de ontwikkeling van de luchthaven en de Tech Baseontwikkeling wordt de gemeenschappelijke regeling ADT afgebouwd en omgevormd tot een zelfstandig ontwikkelbedrijf
  - De gemeenschappelijke regeling "XL businesspark" wordt omgezet in aandeelhouderschap van de ontwikkeling (= minder gedoe/kosten, meer resultaat).
- Wij zien de verduurzaming van ons doen en laten als een economische kans, om naast opwekking door o.a. zonnepanelen, geothermie etc. ook als launching customer deel te nemen aan innovatieve spinoffs.

Economie en regio

Wij vinden het belangrijk om efficiënt om te gaan met overheidsmiddelen. Daarbij moesten in de afgelopen jaren veel taken uitgevoerd worden met een lager budget. Om een kwalitatief hoogwaardige gemeentelijke dienstverlening op niveau te kunnen houden, wil de VVD actief aansluiting blijven zoeken bij andere gemeenten en organisaties in onze regio. Bovengemeentelijke samenwerking en het samenvoegen van ambtelijke organisaties, waar mogelijk, is daarbij het uitgangspunt. Bestuurlijk fuseren is voor de VVD geen doel op zich, maar wordt zeker niet uitgesloten als daarmee lokale en regionale doelen beter kunnen worden bereikt.

Het belang van Euregio en het MONT-verband (samenwerking tussen Münster, Osnabrück en Netwerkstad Twente) is voor ons groot; het helpt ons de samenwerking over de grens vorm te geven. De banden met de Duitse buurgemeenten zullen wat de VVD aangaat op het gebied van vooral arbeidsmarkt, zorg, wonen en cultuur in de komende periode verder worden aangehaald.

Wij willen in de komende periode stevig inzetten op verbetering van de mobiliteit in Twente (weg, lucht, water en spoor) c.q. de bereikbaarheid van Enschede, zowel aan Nederlandse als aan Duitse zijde.

Banen door ruimte voor ondernemen

Een betaalde baan is het beste middel om zelfstandig in onze samenleving te kunnen functioneren. Iedereen die aan de zijlijn staat op de arbeidsmarkt moet naar vermogen meedoen in de maatschappij; zo nodig treft de gemeente hiertoe stimulerende en prikkelende maatregelen.

Behoud en verdere groei van werkgelegenheid blijft de komende jaren voor ons het absolute speerpunt. De sleutel tot het scheppen van banen ligt in het midden- en kleinbedrijf, de Enschedese ondernemer moet daarom alle ruimte krijgen.

Met kracht zal de VVD het beleid 'De werkgever op kop' doorzetten. Ondernemers worden hierin gesteund om de juiste match tussen werkgever en werknemer tot stand te brengen.

Participatie: werk

Ieder mens is uniek en heeft zijn talenten. We onderschrijven het idee dat men erkenning hoort te krijgen voor geleverde resultaten en prestaties. We leven in een arbeidsmarkt die continu aan verandering onderhevig is. Het lukt echter niet iedereen om hier zijn draai in te vinden. Door zelfontplooiing te stimuleren willen wij zorgen dat iedere belanghebbende die daarin niet zelf kan voorzien, de mogelijkheid krijgt om zijn kennis en vaardigheden op peil te houden.

Enschede is een stad waar op het gebied van werkgelegenheid nog veel te doen is. Wij zien het als belangrijke taak dat de overheid haar inwoners ondersteunt om mee te kunnen doen in onze gemeente. We vinden het normaal om hier iets voor terug te vragen. Dit kan bijvoorbeeld door een tegenprestatie die zowel jezelf als de maatschappij vooruit helpt. Ontwikkeling van zowel mens als maatschappij staat hierin centraal.

Om mensen die nu niet meedoen in onze samenleving te betrekken bij onze stad, gaan wij een programma 'meedoen, leren en werken' invoeren. Hiermee willen wij met aandacht en begeleiding meer mensen met een uitkering aan het werk helpen. Hierbij richten wij ons op samenwerking met werkgevers in onze stad. Op deze manier proberen wij met onze gezamenlijke inzet een samenleving te creëren waarin iedereen kan meedoen en zijn plek kan vinden.

De binnenstad, horeca & detailhandel

De afgelopen jaren heeft ons binnenstadbeleid zijn vruchten afgeworpen. De winkelleegstand is fors afgenomen en de bezoekersaantallen van de binnenstad lopen weer hoog op. Het gaat sinds kort dus weer goed met de binnenstad en met onze 500 jaar oude markt is dat niet het enige wat we mogen vieren. Met de komst van een breed aanbod aan zowel bekende als minder bekende winkelketens kunnen we stellen dat de binnenstad van Enschede in positieve zin van de landelijke trend afwijkt.

Wij onderschrijven het belang van diversiteit van het horeca- en winkelaanbod. Onze binnenstad fungeert als visitekaartje van de stad en publiekstrekker in Twente; dit houden wij graag zo. Om op een creatieve manier te blijven werken aan een bruisende binnenstad, blijven wij –mede via het actieprogramma Binnenstad- de samenwerking opzoeken met ondernemers- en belangenverenigingen.

Het valt echter niet te ontkennen dat er voor ons nog werk aan de winkel is. Ondernemers zijn momenteel gebonden aan openingstijden en het toevoegen van functies aan winkels is niet altijd mogelijk. Wij vinden het belangrijk dat ondernemers zelf de vrijheid krijgen om te bepalen wanneer zij hun zaak openstellen, waar ook in Enschede. Deze vrijheid omvat alle dagen van de week en alle uren van de dag. Het betekent echter geen gedwongen openstelling. Elke ondernemer bepaalt wat ons betreft de eigen openingstijden.

Bedrijventerreinen in een groene omgeving

Hoewel de langetermijnprognose er voor Enschede en de andere Netwerksteden gunstiger uit ziet dan verwacht, is de VVD voorstander van het verbeteren van de kwaliteit van de bestaande bedrijventerreinen door herstructurering. Focussen op optimaal ruimtegebruik.

Wij gaan daarnaast voor gezamenlijke acquisitie en programmering voor alle bedrijventerreinen in Twente. Wij willen samenwerken met buurgemeenten om te sturen op meer thematisch gerichte bedrijventerreinen. Hierbij valt te denken aan het thema 'drones' op Tech Base Twente of het thema 'warmte & stoom' bij het Twentekanaal.

Het buitengebied van Enschede is van grote waarde. Verstedelijking van dit gebied mag niet klakkeloos gebeuren. Juist de combinatie van innovatie, economie en vrije tijd -gebruik makend van onze prachtige natuurlijke omgeving- is sterk en onderscheidend.

Gezonde agrarische bedrijvigheid is hierin van groot belang om de instandhouding te waarborgen. Qua bedrijvigheid in het buitengebied signaleren wij dat de agrarische activiteit echter terugloopt. Om leegstand in ons 'groene goud' te voorkomen, kan vrijkomend vastgoed gebruikt worden als ontwikkelplek voor kleinschalige, passende bedrijvigheid. Voor grootschalige activiteiten blijft er ruimte op de bestaande bedrijventerreinen.

Innovatie & vakmanschap

Enschede werkt verder aan de ambitie om het middelpunt van een technologische top-regio te zijn. We staan als VVD achter de doelstelling van Novel-T (voorheen 'Kennispark') om een optimale omgeving te creëren voor innovatie en ondernemerschap, op basis van de kennis en het talent rond de Universiteit Twente en de Saxion Hogeschool. Doel is de realisatie van meer (hoogwaardige) arbeidsplaatsen in de regio.

De samenwerking met het ROC, op het gebied van toegepaste innovatie en vakmanschap, blijft daarbij mede van belang.

Duurzaamheid, werken aan een beter energiebeleid

Er is onder inwoners van Enschede in toenemende mate steun voor duurzame energie. In 2014 heeft de VVD meegeschreven aan het Actieplan Duurzaamheid, dat voorziet in een duurzaam handelen van de gemeente. Dit staat niet enkel voor het rekening houden met natuur en milieu, maar ook voor een solide financieel 'groen' beleid. Wij vinden het zeer van belang om via samenwerking met alle instanties in de regio te komen tot diverse duurzame vormen van energie (niet per se te beperken tot wind en zon). Daarbij kiezen wij voor de best mogelijke opties voor Enschede en Twente.

Wij hebben succesvol campagne in Twente gevoerd om de aandelen in Twence te behouden, om zo Twence mede in te zetten als een uitvalsbasis voor de toepassing van vele vormen van duurzame en hernieuwbare energie, zoals geothermie, opslag van energie in cavernes, koude-warmte, zonnepanelen op water etc. voor alle 14 Twentse gemeenten. Wij pleiten ook in de komende periode voor een intensieve samenwerking tussen Ondernemingen, Overheid, Onderwijs en Onderzoek om zo verder te komen in de vele mogelijke varianten die Twente ons biedt om duurzame en hernieuwbare energie aan te maken.

Stadspromotie en stedelijk toerisme (in het groen)

De promotie van de stad en het verbeteren van het imago van Enschede blijft van groot belang. Hiervoor dient langdurig een substantieel bedrag uitgetrokken te worden. Via (bestaande) aansprekende evenementen blijft Enschede bruisen en wordt de omzet in horeca en detailhandel bevorderd.

De naam van de Oude Markt als onderscheidend horecacelebrant en Enschede als winkelstad, wordt op deze manier blijvend onder de aandacht gebracht. Hierbij past ook het verder stimuleren van de toeristisch-recreatieve en conferentie functie van de stad. Dit naast de profilering van 'Stad Enschede' vanuit al haar voorzieningen op het gebied van Cultuur en Leisure. Enschede ontwikkelt zich momenteel ten opzichte van vergelijkbare steden, voortvarend qua aantal beschikbare hotelbedden; wij juichen de komst van meer hotels en congressen naar Enschede dan ook toe.

Ons fraaie buitengebied, met landgoederen en bosgebieden als groene krans om de stad, draagt belangrijk bij aan de aantrekkingskracht van Enschede, stad in het groen.

Op het vlak van promotie zal blijvend de samenwerking met de rest van de regio opgezocht moeten worden. Twente is een economische topregio met landelijke uitstraling. Enschede, hoofdstad van Twente met alle beschikbare faciliteiten, moet hierin een leidende rol nemen (zie hierover ook de paragraaf 'samenwerking in Twente').

De stad en onze (leef)omgeving: Fysieke Speerpunten 2018 - 2022:

- Wij vinden de bereikbaarheid van/mobiliteit in Enschede cruciaal; we zetten daarom fors in om zowel fysieke als digitale bereikbaarheid te verbeteren
- Wij blijven c.q. gaan ons inzetten op vijf fysieke speerpunten:
  - Stedelijk groeien vanuit het hart (binnensingel-gebied);
  - De 'eerste indruk' van Enschede (de invalswegen);
  - Kennispark, als economische motor;
  - Drone airport / Techbase (herontwikkeling voormalige luchthaven);
  - De dynamische investeringsagenda (met onze woonpartners) rondom Wonen.
- Enschede moet schoon, heel en veilig zijn: het algemene onderhoudsniveau 'basis' blijft de minimumeis voor onderhoud in de openbare ruimte en wordt in samenspraak met haar inwoners gehandhaafd. Hierdoor creëren we samen de garantie voor een aantrekkelijke, verzorgde en schone leefomgeving.
- Wij vinden het noodzakelijk om te investeren in de bestaande bedrijventerreinen om gevestigde bedrijven beter te faciliteren en nieuwkomers goed te kunnen accommoderen.

Enschede, groei vanuit het hart

In Enschede voel je je thuis. Met het vaststellen van de 'Woonvisie 2012 – 2025' is richting gegeven aan wonen in Enschede. Zo wordt de komende periode vooral ingezet op kleinschalige ontwikkelingen in plaats van grote lang lopende projecten. Ook komen er geen nieuwe uitleggebieden voor woningbouw; de groei wordt gerealiseerd vanuit het hart (het binnen-singelgebied). Hierdoor wordt leegstand in het centrum tegengegaan voor er in het buitengebied bij wordt gebouwd, een strategie die in de afgelopen jaren succesvol is gebleken. Leegstand wordt al jaren gereduceerd, wat te zien is tijdens winkelen in de stad en cijfermatig is onderbouwd in de 'Binnenstadmonitor'. Daar waar wel buiten de singels herstructurering plaats gaat vinden, worden minder sociale huurwoningen teruggebouwd om het stedelijke overschot daarvan te reduceren en wordt de kwaliteit van de leefomgeving vergroot.

Om de toenemende vraag aan woonruimte te kunnen invullen, blijft onzelfstandige bewoning, oftewel verhuur van kamers met gemeenschappelijke ruimtes, mogelijk. Dit draagt bij aan de keuze- en woonmogelijkheden van alle Enschedeërs en geeft in het bijzonder studenten de keuze om zich buiten de universiteitscampus te vestigen. Dit moet gebeuren met heldere kaders om de leefomstandigheden van alle inwoners te garanderen.

Keuzes zoals deze zijn voor de VVD een groot goed: wij willen dat inwoners zoveel mogelijk de ruimte krijgen om vorm te geven aan hun eigen leefomgeving. De procedures rondom bouwen willen wij verder vereenvoudigen. Deze horen binnen een korte termijn te worden afgerond. De wijken horen geschikt te zijn voor elke levensfase en woningen dienen zonder lange bureaucratische procedures te mogen worden aangepast op de wensen en, belangrijker, behoeftes van hun bewoners.

Samenleving in een schone stad

Wij zijn ons bewust van het feit dat de verromming van het straatbeeld een belangrijk aandachtspunt is voor vele Enschedeërs. De invoering van diftar is niet soepel verlopen, wat het dumpen van afval mede tot gevolg heeft gehad en in sommige wijken het straatbeeld heeft aangetast. Wij staan ervoor dat de vervuiler betaalt, maar achten diftar hierbij geen doel op zich en we zullen blijven zoeken naar de meest effectieve wijze van afvalverwerking. We blijven het belangrijk vinden dat inwoners en bedrijven verantwoord omgaan met afvalinzameling. Van hen wordt verwacht dat zij zich medeverantwoordelijk voelen voor hun leefklimaat en zich actief opstellen in hun woonomgeving, omdat betrokkenheid de beste vorm van preventie is tegen verloedering.

In onze wijken is 'schoon, heel en veilig' het credo: wij willen middelen vrijmaken zodat het straatbeeld van Enschede weer regelmatig, maar vooral blijvend opgeruimd en netjes is. Een net aanzien van de openbare ruimte in onze stad is voor ons een belangrijk speerpunt. Wij zetten in op het tegengaan van de aantasting van het straatbeeld en ons buitengebied, waarbij het bereiken van het afgesproken onderhoudsniveau 'basis', overal in Enschede, als minimum, zal worden gehandhaafd. Dit houdt onder andere in dat elke Enschedeër die vanuit de deuropening kijkt of een wandeling maakt door zijn of haar wijk, kan rekenen op tijdig geleegde afvalbakken, vrijwel feilloos schone stoepen en straten, zonder hondenpoep.

Enschedeërs willen zich hiervoor ook inzetten: samen werken aan een opgeruimde en duurzame leefomgeving. Om dit verder te stimuleren helpt de gemeente de inwoners, rekening houdend met wensen in buurten en wijken. Inwoners worden wat ons betreft vooraf betrokken bij vaststelling van uitgangspunten hiervoor (bijvoorbeeld bij onderhoud, maaibeeld en afvalinzameling). De gemeente faciliteert daarbij en voert uit.

Veiligheid, handhaving & toezicht

Enschedeërs moeten zich veilig voelen in hun wijken en buurten. Daarom pleiten we voor meer en steviger handhaving. Wij zetten in op het voorkomen en aanpakken van overlast gevend gedrag. Bij herhaaldelijke overlast door hanggroepen en vervelend groepsgedrag in de openbare ruimte moet snel worden opgetreden om de overlast te stoppen. Bij het inrichten van de openbare ruimte dient altijd rekening gehouden worden met de veiligheid; dit kan door al bij het ontwerp daarop te letten. Verkeersveiligheid blijft een hoge prioriteit. We zetten in op vermindering van de verkeersdruk in woonstraten en rondom scholen. Tegelijkertijd moeten de wijken en buurten wel bereikbaar blijven.

Regels zijn alleen te handhaven als deze regels helder zijn en er voldoende toezicht op is. Wij willen minder regelgeving, maar wel een striktere handhaving op die regels. Dit is voor iedereen duidelijk. We vertrouwen er op dat regels die we met elkaar afspreken gerespecteerd worden; gebeurt dit niet dan is de VVD voorstander om streng op te treden, met passende boetes en straffen. Dat geeft duidelijkheid.

In navolging van Rotterdam willen wij in Enschede graag een proef starten met het inzetten van 'stadsmariniers'.

Enschede Studentenstad

Enschede is een bruisende studentenstad. Het Enschedese hoger onderwijs trekt internationaal studenten, de huisvesting is in Enschede het goedkoopst vergeleken met alle andere Nederlandse studentensteden en Saxion Hogeschool Enschede heeft dit jaar meer studenten dan ooit. We mogen dan ook rustig zeggen dat Enschede als studentenstad een grote aantrekkingskracht geniet.

Wij blijven zorg dragen voor een goede huisvesting, voorzieningen en evenementen om het studentenleven in Enschede te optimaliseren. Als grootste campusuniversiteit in het land onderscheidt de UT zich ten opzichte van andere universiteiten. Om Enschede als bruisende studentenstad sterker te positioneren, zien wij echter graag dat de Universiteit zich nog meer openstelt richting de binnenstad en daar ook zichtbaarder wordt.

Met op dit moment meer studenten dan ooit aan Saxion Hogeschool Enschede geeft dit tevens een positief signaal over de aantrekkelijkheid van Enschede als studentenstad. Een fijne studietijd levert onze stad veel ambassadeurs voor het leven op en kan daardoor een belangrijke bijdrage opleveren voor de economische ontwikkeling van de stad.

Het op peil hebben van aantrekkelijke carrièremogelijkheden is een belangrijke stap om afgestudeerden in de regio werk te laten vinden. Wij vinden het dan ook belangrijk dat afgestudeerden begeleiding krijgen bij het opzetten van een eigen bedrijf of het ontwikkelen van een eigen product.

Cultuur

Cultuur heeft een bepalende functie voor de identiteit van de regio. Eén van de factoren die de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van een stad in positieve zin beïnvloedt, is de aanwezigheid van aansprekende kunst- en cultuurvoorzieningen. De stad van Willem Wilink heeft een rijk aanbod aan cultuur die wij zoveel mogelijk willen zien bloeien.

De instandhouding van het Rijksmuseum is mede door ons gerealiseerd. Wij blijven dit dan ook graag toegankelijk houden voor het publiek. Met haar juwelen uit de schilderkunst is het van belang dat het Rijksmuseum haar prestigieuze collectie open heeft gesteld voor het publiek.

Door op verschillende vlakken samen te werken met instellingen uit de regio willen wij waar mogelijk de organisatiekosten voor cultuur proberen terug te dringen. Door hierop in te blijven zetten hopen wij een intensivering van de samenwerking in de regio te bewerkstelligen met als doel meer geld voor een breder en gevarieerder cultuuraanbod in de regio. De digitale ontwikkelingen volgen elkaar razendsnel op. Kennis wordt steeds meer decentraal opgeslagen, en de rol van de bibliotheek hierin verandert dus ook. Een innovatieve, vernieuwende bibliotheek heeft de steun van de VVD. Tevens kan de voorgestelde samenwerking tussen instellingen in de richting van een 'Culturele huiskamer van Enschede', rekenen op onze steun.

Culturele ontwikkelingen: Speerpunten 2018 - 2022:

- Enschede is recent aangemerkt als een 'stedelijke regio voor cultuur' en een voorbeeld voor Nederland (zoals ook in het huidige regeerakkoord is genoemd)
- Wij vinden dat Enschede moet streven naar regionale culturele programmering, alsof Twente één agglomeratie is met 650.000 inwoners
- Wij ondersteunen de metamorfose van het Muziekwartier tot 'Culturele huiskamer' van de stad
- Wij dagen schoolbesturen uit, om ook de nog 40 resterende scholen te laten deelnemen aan cultuurplek (bereikbaarheid van hoogwaardig cultuuraanbod op scholen).

LIBERALE STAD

Enschedeërs worden door de gemeente gestimuleerd en waar nodig gesteund om hun (manier van) leven zelf vorm te geven, vanaf hun jeugd tot in de nadagen van hun leven. Doel is om samen mee te kunnen (blijven) doen aan het sociale, culturele en economische leven in onze bloeiende stad. Daartoe hebben we een evenwichtig geheel van zorg op maat ontwikkeld. Onze inwoners voeren zelf de regie op hun leven, de overheid ondersteunt waar nodig.

Sociale ontwikkelingen: Speerpunten 2018 - 2022

- Wij vinden het logisch dat inwoners van Enschede zelf bepalen en regelen hoe zij hun leven willen inrichten; daarbij is de overheid niet aan zet. Alleen als mensen dit niet zelf lukt, springt de gemeente (tijdelijk) bij. Niet 'het recht hebben op' is daarbij leidend, maar de eventuele noodzaak! Wij nemen niet de individuele verantwoordelijkheid van inwoners over, maar waar ondersteuning of zorg nodig is, helpt de overheid.
- Wij introduceren het begrip 'Sociale businesscase', hierin is niet 'de regel' leidend maar het sociale-rendement op de geïnvesteerde energie en middelen. De wettelijke zorgondersteuning en zorgtaken van de gemeente worden dan ook zo integraal (ontkokerd) mogelijk aangeboden.
- Wij vragen aandacht voor de fysieke startkwalificatie: voorop staat wat mensen wèl kunnen; daarop richten we ons bij het kijken hoe mensen kunnen meedoen aan de Enschedese samenleving.
- Wij zijn van mening dat iedereen een talent heeft, daarom zetten wij in op een programma 'Meedoen Leren en Werken'. Hierin kan iedereen zijn talent verder ontwikkelen om zoveel mogelijk in eigen inkomen te kunnen voorzien of in ieder geval een maatschappelijke bijdrage te leveren.

Samenleving

Jeugd

Een kind dat opgroeit in een veilige en stabiele thuisbasis, heeft een grotere kans op een succesvolle schoolloopbaan, talentontwikkeling en daarmee op een passende baan als het volwassen is. De opvoeding is in eerste instantie een taak van de ouders. Als zij hierbij hulp nodig hebben, kan een beroep worden gedaan op jeugdzorg.

De ingezette decentralisatie van de jeugdzorg is een uitgelezen kans om flexibiliteit in te bouwen en om ruimte te geven aan nieuwe, innovatieve aanbieders, die zorg op een efficiëntere en effectievere manier kunnen verzorgen. Basiszorg; efficiënt en op orde hebben, is daarbij voor ons belangrijker dan innoveren.

Wij zijn voorstander van een vraaggerichte aanpak waarbij de ouders de regierol behouden: de overheid ondersteunt het gezin actief, maar neemt geen taken uit handen. Als het nodig is, zal de gemeente samen met jeugdzorg altijd optreden om de veiligheid van het kind te beschermen. Omdat er vaak binnen hetzelfde gezin meerdere problemen spelen is het van belang dat er een goede aansluiting c.q. coördinatie is met andere aanbieders van zorg.

Om te voorkomen dat problemen in gezinnen zich uitbreiden naar andere leefgebieden zoals onderwijs, werk en vrije tijd, moet de verbinding met de volwassenenzorg goed worden geborgd. Vroege signalering van problematiek in de jeugdzorg is de sleutel tot een succesvolle aanpak. Hiermee kan een lang en slepend zorgtraject worden voorkomen, maar het is ook het beste voor de talentontwikkeling van het kind.

De gemeente maakt optimaal gebruik van de ingezette decentralisatie van het Rijksbeleid en neemt een leidende rol om onnodige kosten van zorg en ondersteuning te voorkomen.

Zorgen en verzorgd worden

De WMO is een liberale wet die mensen in staat stelt de regie over hun eigen leven te behouden als zij een beroep moeten doen op zorgverlening. Hierbij is voor ons de menselijke maat leidend. Wij begrijpen dat het niet alleen voor de zorgvrager, maar ook voor de directe omgeving ingrijpend is om een beroep te moeten doen op de WMO.

Wij gaan uit van de eigen, zelfstandige kracht van mensen. In principe worden mensen geacht hun zaken betreffende wonen, zorg en welzijn zelf of onderling te regelen. De gemeente heeft een rol in het vergroten van zelfredzaamheid, maar ondersteunt (via maatwerk) mensen die niet in staat zijn om zelfstandig hun weg in de huidige maatschappij te vinden.

De wijkteams en –coaches hebben daarbij een centrale rol.

Preventie richt zich erop dat de inwoners van onze stad zich bewust moeten zijn van gezondheids-gevaren voor zichzelf en voor anderen in hun omgeving. Bij dit alles dienen we uit te gaan van de keuzevrijheid van het individu. Participeren is een keuze en een recht, maar kan geen verplichting zijn die wordt afgedwongen.¹

De rol van mantelzorger wordt door veel mensen in onze stad als vanzelfsprekend op zich genomen als het bijvoorbeeld gaat om een gehandicapt kind, ernstig zieke partner of hulpbehoevende ouder. In de toekomst ontkomen we er niet aan dat er steeds meer van deze mantelzorgers wordt verlangd. Wij vinden daarom dat er maatwerk moet worden geleverd in de zorg en dat er ondersteuning in de thuissituatie moet zijn op het moment dat het zonder hulp niet meer gaat. Ons uitgangspunt blijft: zorg die je nodig hebt staat centraal en is altijd gewaarborgd. Voor iedereen die dit nodig heeft.

Ouder worden in onze stad

Wij streven er naar dat het mogelijk is om tot op zeer hoge leeftijd zelfstandig in de eigen wijk, buurt of dorp kunnen blijven wonen. In elke wijk zijn daarom in voldoende mate aan de omstandigheden aangepaste woningen voorhanden. Bij wachtlijsten voor zorgvoorzieningen wordt gekeken of het mogelijk is om een plek te vinden in de eigen vertrouwde omgeving.

Meedoen in wijken en buurten

Door burgerinitiatieven krijgt een samenleving samenhang, waardoor leefbaarheid en sociale cohesie worden versterkt. Dat is onmisbaar voor een vitale stad.

In onze visie ligt de toekomst van goed functionerend en betaalbaar welzijnswerk, in het aanbesteden aan meerdere partijen. Uitvoering hiervan moet gebeuren door die partijen die daar echt in gespecialiseerd zijn. Hierbij staat een goede afstemming tussen (wensen van) wijkbewoners en de diensten van de aanbieders centraal.

Voor de gemeente ligt hier tegelijkertijd een kans om scherpe keuzes te maken: welke takken van welzijnswerk zijn nu echt nodig (in afstemming met de vragende partijen en wijken) en welke activiteiten vanuit inwoners gezien minder prioriteit hebben. Door te werken met meerdere kleinere organisaties blijkt er ook flexibeler en vlotter geholpen te kunnen worden. Uiteindelijk gaat het om de kwaliteit van de dienstverlening; niet om per se te streven naar meer aanbieders. Wij willen dat het geld voor het welzijnswerk terecht komt bij degenen die dat nodig hebben. Onnodig meebetalen aan de overhead van instanties, dient daarom te worden voorkomen.

Zoals uit de recente evaluaties over 'wijkbudgetten' is gebleken, heeft deze wijze van participatie aantoonbare toegevoegde waarde voor wijkbewoners. Voor ons ligt het voortzetten dan wel het uitbouwen van het beleid rondom 'wijkbudgetten' logisch in lijn met het recht op zelfbeschikking: wijkbewoners weten heel goed zelf wat nodig en goed is voor hun wijk (zie het voorbeeld van het dorps huis in Dolphia).

De gemeente zal de verdere ontwikkeling van zelfbeschikking en regulering op wijkniveau nadrukkelijk moeten blijven ondersteunen met middelen en support. In dat kader is het instrument van het wijkaandeel, zoals eerder hebben geïntroduceerd, van waarde: hierdoor kunnen alle inwoners hun aandeel inzetten waarvoor zij dat nodig achten, in plaats dat inzet van geld door een kleine groep bewoners, voor de hele buurt wordt bepaald.

Sportief Enschede

Sport draagt bij aan een goede gezondheid. Daarnaast worden in en rondom sportclubs steeds meer sociale netwerken onderhouden. Wij willen inzetten op de jeugd, door verenigingen te ondersteunen: immers jong geleerd is oud gedaan. De gemeente is er niet om sportaccommodaties te exploiteren, maar is er wel om ervoor te zorgen dat jong en oud op niveau kunnen blijven sporten.

De Enschedese amateur sportverenigingen hebben laten zien dat er zowel in de breedtesport als in het topsportsegment aansprekende prestaties worden geleverd. Dat is goed voor al diegenen die wekelijks de sporten beoefenen en voor de velen die als toeschouwer hiervan genieten. Hiermee zetten we Enschede ook landelijk en internationaal op de kaart. Sportverenigingen zijn daarnaast belangrijk om mensen die moeilijk toegang hebben tot de arbeidsmarkt weer een kans

¹ Uitzondering hierop betreffen mensen die niet zelf in hun levensonderhoud kunnen voorzien (zie 'participatie') en een beroep doen op de samenleving om ondersteuning. Als men wordt geholpen door deze samenleving, dan mag Enschede voor de geboden (tijdelijke) hulp ook een tegenprestatie verlangen.

te bieden. De sociale contacten en de netwerken van bedrijven rondom de verenigingen helpen hen op weg. Wij zijn er voorstander van de verenigingen te blijven faciliteren die langdurig werklozen of arbeidsongeschikten een plek bieden en erin slagen hen te laten doorstromen naar regulier werk.

De ingezette concentratie van sportfaciliteiten op diverse plekken in onze stad juichen wij toe: dit stimuleert de onderlinge samenwerking van clubs en waarborgt de structurele financiering van sport. De oprichting van en verdere inbedding van het sportbedrijf (Sportaal) kan op onze steun rekenen. Daar waar het kan, mogen sportfaciliteiten worden verzelfstandigd. De gemeente ondersteunt en stimuleert sportbeoefening, maar voert niet meer alles zelf uit op dat vlak.

Talentontwikkeling & onderwijs

Wij geloven dat iedere persoon met de juiste inzet, zijn doelen kan verwezenlijken. Wij onderschrijven dan ook het belang van het optimaal ontwikkelen van ieders competenties. Door recente wetgeving is de gemeentelijke invloed op het onderwijs afgenomen. Desondanks blijven wij ons de komende periode inzetten voor goede voorlichting aan ouders en kinderen over de kwaliteit van scholen en de perspectieven op de arbeidsmarkt.

De relatief hoge werkloosheid onder jongeren met een diploma in het middelbaar beroepsonderwijs in Twente is ons een doorn in het oog. Veel jongeren komen na het afronden van de studie tot de conclusie dat het geleerde niet (direct) leidt tot betaald werk. Waar mogelijk ondersteunen wij dan ook initiatieven om jongeren kennis te laten maken met zowel ondernemerschap als het vakmanschap van het bedrijfsleven in Enschede of elders in Twente.

Onderwijs is bij uitstek hét middel voor kinderen en jeugd om met vertrouwen naar de toekomst te kunnen kijken. Daarom steunen wij initiatieven om mogelijkheden voor kinderen in kansarme gezinnen te vergroten.

TWENTSE STAD

Enschede bruist; daar hoort een stimulerend ambitieus en dienend bestuur bij, dat een gezonde visie heeft op de stad, de regio en de positie die Enschede en Twente binnen en buiten Nederland inneemt. Dat kunnen we niet alleen. Daarom hebben de 14 Twentse VVD-afdelingen de handen ook in één geslagen: zo is VVD Enschede bijvoorbeeld één van de afdelingen van VVD Twente Centraal. Deze samenwerking heeft bijvoorbeeld geleid tot een Twente-brede motie over het vervroegen van de verbreding van de A1 tussen Rijssen en Azelo; een stevig signaal van eenheid waarin wij ons onderscheiden ten opzichte van andere politieke partijen.²

De tijd van vooral plannen bedenken en maken ligt achter ons; het is nu tijd voor verder bouwen aan resultaten voor onze inwoners. Met kracht!

Bestuur van stad & regio: Speerpunten 2018 - 2022:

- Wij gaan voor regionale samenwerking, maar we nemen het voortouw mét tempo! We willen met Enschede niet achterblijven, vooral ook omdat we onze groeiende (internationale) positie verder willen uitbreiden. Samen komen we verder, maar als dit op onderwerpen slechts via een 'coalition of the willing' kan, dan is dat okay
- Bestuurlijke vernieuwing in de stad verdient meer aandacht (wat is nog de toekomst van onze wijkraden? Welk soort samenwerking verwachten onze inwoners? Hoe geven we hen een aandeel in hun stad?)

Slagvaardigheid in bestuurlijke samenwerking

In beginsel blijven wij op zoek naar nieuwe partners, maar we blijven niet stilstaan tot een nieuwe partner heeft besloten deel te nemen: slagvaardig optreden en ontwikkelen blijven van cruciaal belang voor de ons. Ook onze Duitse burens mogen wij in dat kader niet uit het oog verliezen. In de Euregio en het verband tussen Münster, Osnabrück en Netwerkstad Twente (MONT) zijn waardevolle initiatieven die Enschede en de regio sterker maken en ons in staat stellen te groeien. Samen zijn we werkelijk sterk!

Ook op provinciaal niveau en in Den Haag doen zich ontwikkelingen voor die Twente en Enschede helpen verder te komen. De motie over de hierboven genoemde verbreding van de A1 is ook door de VVD in de Provinciale Staten ingediend, de landelijke VVD stelt Kamervragen over de aanpak van de N35 en het regeerakkoord stelt dat de rechtbank in Almelo en gevangenis De Karelskamp open blijven.

Op cultureel gebied staat Enschede in de schijnwerpers als één van de (slechts vier) beoogde cultuurclusters c.q. aanjagers van kunst en cultuur buiten de Randstad. Twente is geografisch een uiteinde van Nederland, maar politiek een middelpunt. De VVD wil op alle niveaus het momentum behouden, door de samenwerking verder te intensiveren om zo nog meer voor alle Twentenaren te kunnen betekenen.

Vage grenzen, duidelijke kansen

Het nut van deze samenwerkingsverbanden uit zich op verschillende manieren in Enschede en voor Enschedeërs. Twente is een uitermate toeristische regio en de wekelijkse stroom dagjesmensen uit Duitsland bieden een enorme groeikans voor Enschede en biedt ondernemers kansen uit te breiden. Daarnaast zal Twente zich daadkrachtig verder moeten ontwikkelen op het gebied van hoogwaardige maakindustrie, gebaseerd op de aanwezige kennisintensieve mogelijkheden. Kleinschalige ambachtelijke werkgelegenheid en het MKB in deze sector zijn de motor voor economische ontwikkeling in Twente. Daarom pleiten wij dat de Euregio zich aanmeldt als Europese Experimenteerregio, wat wonen, werken en vestigen in de regio makkelijker maakt en grensoverschrijdende initiatieven vergemakkelijkt. Deze volgende stap versterkt de economische motor en benadrukt het belang van de bestaande verbanden en de samenwerking tussen de gemeente, het lokale en regionale bedrijfsleven en de onderzoeks- en onderwijsinstellingen.

² De 14 Twentse VVD fracties hebben voor de Regio Twente vier gemeenschappelijke speerpunten vastgesteld, die in alle lokale Twentse VVD programma's terugkomen. Zie daarvoor bijlage I

Financiën: uitkomen met je inkomen

De vooruitzichten voor de financiële positie van de gemeente Enschede blijft een aandachtspunt. Enschede herstelt weliswaar van de gevolgen van de crisis maar de uitdagingen in het sociale domein dreigen de leefbaarheid in de stad nadelig te beïnvloeden. Daar kan wat de VVD betreft geen sprake van zijn.

Uitkomen met je inkomen betekent, dat er scherpe keuzes gemaakt moeten worden welke taken de gemeente nog wel uitvoert en welke niet (meer). Het in de hand houden van de groeiende zorgkosten -en 'open einde' regelingen daarin- blijft nodig, om plezierig wonen en leven in onze stad mogelijk te houden. De zorgtaken, die in ieder geval wettelijk moeten worden gedaan, worden zo efficiënt mogelijk ingericht en uitgevoerd. Wij vinden dat de gemeente kritisch moet blijven op taken die we nu wel doen, maar die volgens de wet niet persé nodig zijn.

Het weerstandsvermogen van de gemeente is de afgelopen periode op het gewenste peil gekomen en dat moet de komende jaren worden vastgehouden. De noodzakelijke afboekingen op grondposities hebben er ook voor gezorgd dat de schuldpositie de norm overstijgt, ook deze positie zal op den duur weer genormaliseerd moeten worden.

De ingezette lijn van bezuinigingen en besparingen wordt -vooral op de niet wettelijk taken- met beleid voortgezet, waarbij lastenverzwaringen dienen te worden voorkomen.

Voor verbonden partijen en partners geldt, dat -wanneer het hen financieel tegen zit- zij de effecten hiervan zelf in hun organisatie moeten oplossen.

Een gezonde en veerkrachtige samenleving wordt vooral gemaakt door de inwoners. Daarvoor is niet per se een grote overheidsorganisatie nodig; wel een hoog kwalitatieve.. Teveel bemoeienis van de overheid maakt wijken en buurten eerder 'lui' dan vitaal. Daarom mag de gemeentelijke organisatie kleiner, daar waar dat kan.

Door het inrichten van een compacte en flexibele ambtelijke organisatie, zal het aantal ambtenaren de komende jaren verder kunnen verminderen, passend bij de taken die we nog wel behoren te doen.

Een ook voor de lange termijn houdbare financiële huishouding acht de VVD essentieel voor het goed functioneren van onze gemeente. Daarbij blijven wat ons betreft de woonlasten voor onze inwoners binnen de grenzen van de inflatieontwikkeling.

BIJLAGE I, SAMENWERKING TWENTSE VVD-FRACTIES

Bereikbaarheid & mobiliteit van Twente

De VVD hecht veel waarde aan een optimale mobiliteit voor inwoners en bedrijven van de regio Twente. Daarbij zet de VVD actief in op het vergroten van de bereikbaarheid via:

- a. Wegen (vergroten capaciteit A1 en N35); Spoor (Verkorten reistijd naar o.a. Amsterdam, Zwolle)
- b. Lucht (behoud en ‘verbreding’ van vliegfuncties Twente Airport)
- c. Water (CTT / CombiTerminalTwente locaties Hengelo en Almelo)
- d. Digitaal (aanleg van glasvezel infrastructuur, in zowel stedelijk als agrarisch gebied)

De lokale fracties van de VVD vragen voortdurend om regionale samenwerking en afstemming op het gebied van het vergroten van de bereikbaarheid van en mobiliteit in Twente. Daarbij wordt ingezet op het bundelen van politieke en bestuurlijke krachten vanuit lokale, provinciale, landelijke en Europese overheid.

Het is een toenemende frustratie van vele Twentenaren; een dichtslibbende A1. De verbreding van de A1 (van knooppunt Beekbergen naar knooppunt Azelo) staat gelukkig gepland en is daarmee opgenomen in het investeringsprogramma van Rijkswaterstaat; het laatste stuk tussen Rijssen en Azelo is volgens planning uiterlijk 2028 gereed. De VVD blijft zich inzetten om de realisatie hiervan te vervroegen. In de recente kabinetsplannen is deze luide oproep vanuit de Twentse VVD fracties gehoord: er komt spoedig meer geld beschikbaar om de bekende knelpunten op te lossen! Ook vinden wij dat de lobby voor betere spoorverbindingen van en naar Twente effectiever moet.

Werkgelegenheid & economie in Twente

De Twentenaren zijn trots op hun regio. Dit uit zich onder andere in een gezonde arbeidsmentaliteit, van ‘niet kletsen, maar aanpakken’. Deze mores wordt inmiddels landelijk herkend.

Hoewel de Twentse economie het de laatste decennia –mede door de wereldwijde crisis- zwaar had, zien we langzaam aan een mooie verbetering optreden: bedrijven kunnen weer groeien en de werkloosheid daalt zienderogen. Deze inspanningen heeft Twente grotendeels op eigen kracht geleverd. Dat is knap.

Echter, om de noodzakelijke sprong naar de toekomst duurzaam te kunnen maken, zijn substantieel meer investeringen vanuit het Rijk nodig. Daar zetten wij dus ook op in! We zien dat andere regio’s door dergelijke steun in de afgelopen periode al fraaie stappen konden zetten. Het verheugt ons dat het nieuwe kabinet aanmerkelijk meer geld uittrekt voor de economische ontwikkeling in onze regio.

Nu is Twente aan de beurt!

Duurzaamheid & innovatie in Twente

De VVD hecht veel waarde aan het actief bijdragen aan de provinciale en landelijke duurzaamheids-doelstellingen. De VVD wil initiatiefnemers maximaal ruimte bieden om te komen met initiatieven voor economisch haalbare duurzame energie projecten die (substantieel) bijdragen aan het realiseren van de lokale, dan wel regionale of provinciale duurzaamheidsdoelstellingen.

Tevens veronderstelt de VVD dat ondernemers economisch voordeel kunnen behalen uit het realiseren van economisch haalbare duurzame energieprojecten, waaruit regionale bedrijven (bestaand en nieuw te vestigen) verder kunnen groeien en daarmee bijdragen aan bevordering van de regionale werkgelegenheid.

De Provincie Overijssel biedt de mogelijkheid hiertoe via een provinciaal Energiefonds. Dit fonds biedt voor initiatiefnemers financieringsmogelijkheden om duurzame energieprojecten te realiseren die bijdragen aan het opwekken van duurzame energie (Terra Joules) en besparing van CO₂. De VVD moedigt ondernemers vooral aan om waar gewenst gebruik te maken van deze financieringsvorm, in combinatie met eventuele SDE subsidie mogelijkheden vanuit het rijk.

Vanwege de unieke combinatie van hoogwaardige kennis- en maakindustrie in Twente, ondersteunen de lokale VVD fracties de ingezette koers om op deze terreinen –samen met onderwijsinstellingen en ondernemers- een krachtige ontwikkeling voor Twente in te zetten. Zowel landelijk als mondiaal.

Twente Branding

De VVD hecht veel waarde aan regionale bundeling van krachten om middels ‘Twente Branding’ onze mooie regio landelijk nog verder op de kaart te zetten. De VVD is er voorstander van dat de middelen die hiervoor nodig zijn, afkomstig zijn uit het gebundelde budget dat beschikbaar komt voor de Agenda voor Twente. Afstemming tussen de diverse gemeenten in de Regio Twente is voor de VVD van groot belang om te komen tot voldoende draagvlak. De VVD blijft zich actief inzetten om Twente vanuit deze bundeling van krachten zowel politiek, bestuurlijk als commercieel te promoten.